

RAPPORT

VEILIGHEID

OP WIND- EN
WATERMOLENS

DE HOLLANDSCHE MOLEN
Vereniging tot behoud van molens in Nederland

6. SPECIFIEKE EISEN VOOR POLDERMOLENS

Het bemalen van een poldermolen is iets heel specifiek t.o.v. de andere molentypen: zij malen niet alleen veel sneller, maar ze zijn in groten getale ook nog bewoond. Het gevaar van dit laatste is dat niet alle bewoners hiermede bewust bezig zijn. Zij wonen 'slechts' op de molen, malen nimmer met de molen, maar raken toch gewend aan het in bedrijf zijn.

Dit legt de taak op de schouders van diegenen, die daadwerkelijk malen, om die maatregelen te treffen die ongevallen voorkomen.

Daar de poldermolens op twee na alle grondzeilers zijn, dient veel aandacht besteed te worden aan de afzetting van het molenerf. Deze afzetting moet bestaan uit een stevig hek met daarin zo mogelijk een tweetal afsluitbare klaphekjes. Vergeet ook het draaivlak van het wiekenkruis niet.

Betreft het een molen met een buiten de molen geplaatst scheprad, dan is een goede afscherming hiervan nodig. Bij een open scheprad moet er rondom een afscherming aanwezig zijn, terwijl bij een gesloten uitvoering nimmer gemalen mag worden met een open staande deur.

Tijdens het malen mogen de waterloopdekken nooit open liggen.

De waterloophekken moeten in een goede conditie zijn: men moet er zonder bezwaar tegen kunnen leunen.

Ook de kroosbrug is belangrijk: zij moet sterk genoeg zijn voor de druk van het water als het krooshek gedeeltelijk is dicht gelopen met naar de molen toegetrokken vuil. Het krooshek moet dan ook regelmatig op dit dichtlopen gecontroleerd worden, vooral als men in de polder druk is met het zgn. schonen van sloten en vaarten. In die perioden lomt het nog wel eens voor dat men maalt met opgetrokken krooshekspijlen of hekken. Dit mag absoluut nooit voorkomen: het is niet alleen erg gevaarlijk voor de molen maar ook voor de mensen. De gevolgen van een vastlopende, in vol bedrijf zijnde molen kunnen ernstig zijn.

Binnen de molen moeten rond het waterwiel en het onderschijfloop of de twee vijzelwielen deugdelijke afschermingen aanwezig zijn. Dit geldt ook voor de opgangen naar de zolders, die langs deze wielen lopen. De trapleuningen van deze opgangen verdienen meer dan gewone aandacht.

Tevens dient de molenaar ervan doordrongen te zijn dat het gaandewerk onderhevig is aan veel grotere belastingen dan bij andere typen molens: het is dan ook veel zwaarder uitgevoerd. Ook dient regelmatig de smering van de molenassen gecontroleerd te worden en moet de vang in uitstekende conditie zijn.

Het spreekt vanzelf dat hierbij dan de uiterste voorzichtigheid betracht moet worden: deze werkzaamheden zeker niet uit laten voeren door minderjarige en/of beginnende leerlingen.

Tenslotte nog de poldermolens, die voorzien zijn van een zgn. wisselaandrijving (wind/elektrisch). Deze installatie moet zodanig uitgevoerd zijn, dat inschakeling niet mogelijk is als de omkastings van de aandrijving geopend is.

Ook mag dit niet mogelijk zijn tijdens het overschakelen van wind naar elektrische aandrijving (en omgekeerd) en tijdens windbedrijf.

Zoals in de inleiding is opgemerkt, gelden ook voor de specifieke molens alle bepalingen van Hoofdstuk 5; voor de poldermolens verwijzen wij in het bijzonder naar de volgende bladzijden.

CONTROLE- en ADVIESLIJSTEN voor Poldermolens**1.0 De onderhoudstoestand**

- 1.1 Begane grond
- a Is er een afscherming voor het waterwielrondsel en het waterwiel
 - b En één rond de onderbonkelaar en het vizelwiel
 - c Controleer de conditie van het vizelluik
- 1.2 Het buitenscheprad
- a -- Gesloten uitvoering --
Hoe is de conditie en uitvoering v.d. schepradkast en de diverse deuren en luiken incl. vergrendeling
 - Open uitvoering --
Hoe is de conditie en uitvoering van de afscherming rond het scheprad
- 1.3 De waterlopen
- Controleer de conditie van:
- a de waterloopdekken
 - b de waterloophekken
 - c de kroosbrug en het hek
 - d de vizelbrug en het hek
- 1.4 Wisselaandrijving (wind/elektrisch)
- a Bij alle werkzaamheden aan het wateropvoerwerktuig altijd de hoofdschakelaar van de elektrische installatie uitzetten
 - b Is de omkasting van de aandrijving zodanig uitgevoerd, dat indien geopend, de installatie niet in werking kan treden
 - c De installatie moet zodanig uitgevoerd zijn, dat automatisch inschakelen door de polderpeil-vlotter tijdens windbedrijf en tijdens het overschakelen niet mogelijk is

2.0 Werkzaamheden op poldermolens

2.1 Het molenerf

- a Wordt het werkvlak rond de molen vrij gehouden van onnodige obstakels en worden de kruipalen regelmatig wit geschilderd
- b Is iedereen op de molen ervan doordrongen dat het niet toelaatbaar is om te malen met uitgenomen waterloopdekken
- c Let erop dat bij het grasmaaien een bedrijfsveilige machine gebruikt wordt
- d Ook het werken met de zeis (en het transport ervan) vereist een grote voorzichtigheid
- d Is iedereen op de molen ervan doordrongen dat het niet toelaatbaar is om te malen met uitgenomen waterloopdekken

2.2 Het krooshek

- a Wordt er tijdens het malen op toegezien dat zich niet te veel vuil voor het krooshek verzamelt, waardoor dit hek en de kroosbrug door de waterdruk kunnen bezwijken
- b Zijn de molenaars er van doordrongen dat het voor hen zowel als de molen uiterst gevaarlijk is om te malen met opgetrokken krooshek of spijlen
- c Bij het reinigen van het krooshek ermede rekening houden dat zich tussen het opgehaalde vuil, blikken, bussen, flessen of ander verpakkingsmaterialen kunnen bevinden waarin nog restanten landbouwgif of verdelgingsmiddelen achtergebleven zijn
- d Tijdens het reinigen van het krooshek voorzichtig werken met de plukhaken
- e Bevindt zich tussen de kroosbrug en het wateropvoerwerktuig nog een open deel in de waterloop? Zo ja, dan dient zich voor dit opvoerwerk nog een tweede krooshek te bevinden
- f De kroosbrug- en de waterloophekken moeten van een degelijke constructie zijn en mogen niet bezwijken als er bijv. tegen geleund wordt
- g Is men er op attent dat bij invallende vorst, vooral op de kroosbrug snel gladheid optreedt

2.3 Smeerwerkzaamheden

- a Bij smerwerkzaamheden is er voor de molenaars een verhoogd risico. Vooral wateraslageringen, die zich binnen de molen bevinden in de scheprad- of vijzelkasten, en het vijzelwiellager moet men alleen smeren bij stilstaande molen
- b Dit geldt ook voor het taatslager van de koningsspil

2.4 Andere krachtbronnen

- a Zijn de molenaars volledig op de hoogte van de werking van andere in de molen aanwezige krachtbronnen
- b Weten ook de hulpmolenaars hoe zij in geval van nood deze krachtbronnen moeten uitschakelen

2.0 Werkzaamheden op poldermolens

2.1 Het molenerf

- a Wordt het werkvlak rond de molen vrij gehouden van onnodige obstakels en worden de kruipalen regelmatig wit geschilderd
- b Is iedereen op de molen ervan doordrongen dat het niet toelaatbaar is om te malen met uitgenomen waterloopdekken
- c Let erop dat bij het grasmaaien een bedrijfsveilige machine gebruikt wordt
- d Ook het werken met de zeis (en het transport ervan) vereist een grote voorzichtigheid
- d Is iedereen op de molen ervan doordrongen dat het niet toelaatbaar is om te malen met uitgenomen waterloopdekken

2.2 Het krooshek

- a Wordt er tijdens het malen op toegezien dat zich niet te veel vuil voor het krooshek verzamelt, waardoor dit hek en de kroosbrug door de waterdruk kunnen bezwijken
- b Zijn de molenaars er van doordrongen dat het voor hen zowel als de molen uiterst gevaarlijk is om te malen met opgetrokken krooshek of spijlen
- c Bij het reinigen van het krooshek ermede rekening houden dat zich tussen het opgehaalde vuil, blikken, bussen, flessen of ander verpakkingsmaterialen kunnen bevinden waarin nog restanten landbouwgif of verdelgingsmiddelen achtergebleven zijn
- d Tijdens het reinigen van het krooshek voorzichtig werken met de plukhaken
- e Bevindt zich tussen de kroosbrug en het wateropvoerwerktuig nog een open deel in de waterloop? Zo ja, dan dient zich voor dit opvoerwerk nog een tweede krooshek te bevinden
- f De kroosbrug- en de waterloophekken moeten van een degelijke constructie zijn en mogen niet bezwijken als er bijv. tegen geleund wordt
- g Is men er op attent dat bij invallende vorst, vooral op de kroosbrug snel gladheid optreedt

2.3 Smeerwerkzaamheden

- a Bij smerwerkzaamheden is er voor de molenaars een verhoogd risico. Vooral wateraslageringen, die zich binnen de molen bevinden in de scheprad- of vijzelkasten, en het vijzelwiellager moet men alleen smeren bij stilstaande molen
- b Dit geldt ook voor het taatslager van de koningsspil

2.4 Andere krachtbronnen

- a Zijn de molenaars volledig op de hoogte van de werking van andere in de molen aanwezige krachtbronnen
- b Weten ook de hulpmolenaars hoe zij in geval van nood deze krachtbronnen moeten uitschakelen

7. SPECIFIEKE EISEN VOOR KORENMOLENS

De korenmolen is het meest voorkomende type onder de industriemolens; we kunnen echter de veiligheidsaspecten van alle korenmolens niet over een kam scheren.

De inrichting van een korenmolen kan variëren van één koppel stenen en een zakkenluiwerk, tot vier of soms wel meer koppels stenen met graantransport en bewerkingswerktuigen van velerlei aard.

Ook de produktie varieert sterk, en kan wel oplopen tot enkele tientallen tonnen per week.

Toch zijn er wel enkele algemene veiligheidsaspecten, geldend voor de meeste korenmolens, die los staan van de exploitatie.

Allereerst een goed onderhoud. Het spreekt vanzelf dat het luiwerk zeer betrouwbaar moet zijn. Gebruikt men ook de maalstenen, dan dient de gehele maalgang in goede conditie te verkeren: sterke steenspellen, deugdelijke lagers, veilige steenkuipen en deksels. Ook gave stenen met sterke stalen banden om de lopersteen en veilige afstel mogelijkheden voor de graantoevoer.

Bij werkzaamheden op korenmolens moet men de veiligheid evenmin verwaarlozen. Het binnenbrengen van maalgoed in de molen met behulp van het luiwerk verdient de nodige aandacht. Doe dit bijvoorbeeld nooit als er bezoekers op de molen aanwezig zijn en laat de luihuizen niet onnodig open liggen; ga er ook niet onder staan.

Spreek een goede communicatie af tussen onder en boven: slechts een persoon moet de leiding hebben om misverstanden te voorkomen.

Het werken met zakgoed betekent goed stapelen, zo min mogelijk naast open (lui-) huizen en alleen op een solide ondergrond.

Een belangrijk punt: wees voorzichtig en zuinig met verdelgingsmiddelen. Men is op een korenmolen tenslotte met consumptie-goederen bezig: het mag niet gebeuren dat iets van deze stoffen door het graan of meel geraakt.

Tenslotte de veiligheid bij werkzaamheden aan de steenkoppels. Maak bij het openleggen van de stenen gebruik van solide gereedschap. Werk rustig en met overleg en stel de loper en de steenspil veilig op.

Zoals bekend, gelden voor de specifieke molens eveneens alle bepalingen van Hoofdstuk 5; voor de korenmolens geven de volgende bladzijden nog verdere gedetailleerde aanwijzingen, ook voor de overige werktuigen.

- Opperuimd staat netjes; dit geldt echter niet voor de molenaar zelf.

CONTROLE- en ADVIESLIJSTEN voor Korenmolens**1.0 De onderhoudstoestand**

- 1.1 De luizolder**
- a Leveren de draaiende spiltappen van de steenspillen geen gevaar op
 - b Zijn eventuele stortkaren of kokers voorzien van een stevige afdekking (bijv. een rooster)
 - c Levert het draaiend gaffelwiel geen gevaar op
Controleer de conditie van de volgende onderdelen:
 - d zelfsluitende luiluiken
 - e luitafel en eventuele afscherming
 - f luiwerk t.w.: luias, lagers en tappen, luitouw, bedieningshefbomen met ophanging, stuurtouw en contragewicht met ophanging
 - g gaffelwiel en gaffeltouw
- 1.2 De steenzolder**
- a Is het spoorwiel voldoende, en op de juiste plaats, afgeschermd
 - b Is de koningsspil, indien doorlopend tot de steenzolder, voldoende afgeschermd
 - c Zijn de loperstenen voorzien van stalen banden
Controleer de conditie van de volgende onderdelen:
 - d zelfsluitende luiluiken
 - e spoorwiel en steenrondsels m.b.t. borgingen
 - f steenspillen met klembanden, staakijzers en boven-tappen. Zijn er geen gevaarlijke uitsteeksels (in het bijzonder de bevestiging van de klapspanen)
 - g maalstenen met de banden
 - h eventuele verzwaring van de maalstenen, vooral wat betreft de bevestiging
 - i kuipen en stevigheid van de deksels
 - j steenkraan met draaipunten
- 1.3 De stellingzolder of maalzolder**
- a Zijn eventuele reguleurs voldoende afgeschermd
Controleer de conditie van de volgende onderdelen:
 - b zelfsluitende luiluiken
 - c pasbalk en hangers
 - d lichtwerk en ophangpunten
 - e reguleur, indien op steenzolder aanwezig, met name gelet op borging der reguleurgewichten
- 1.4 Belt of molenerf**
- a Controleer de conditie van de invaartbrug met hek

2.0 Werkzaamheden op Korenmolens

- 2.1 Het luien van zakken**
- a Staan de luihuizen niet onnodig open
 - b Kent iedereen de afspraken over de werkwijze en de manier van communiceren
 - c Controleer het luiwerk regelmatig
 - d Worden de kroppen aan de zakken ruim genoeg genomen om het molenaartje er omheen aan te brengen
 - e 'Knijpt' het molenaartje voldoende om het gewicht van de zak te kunnen trekken
 - f Let erop dat er niemand onder de geopende luihuizen staat tijdens het luien
- 2.2 Het malen**
- a Maak duidelijke afspraken over het in en uit het werk zetten van de steenspillen
 - b Kunnen de karen boven de stenen op een veilige manier gevuld worden
 - c Kan de afstelling van de graantoevoer op een veilige manier geschieden zonder dat er gevaar bestaat gegrepen te worden door uitsteeksels aan de steenspil
 - d Is de weg tussen arbeidsplaats en vangtouw zonder obstakels
 - e Zorg dat in het touw dat de zak aan de maalbak open houdt, een borgpennetje is gestoken, zodat bij losschieten het haakje niet wegschiet
- 2.3 Het openleggen van een koppel stenen**
- a Werk met goed gereedschap, rustig en in overleg
 - b Sta nimmer in de valbaan van de last
 - c Worden de steenkraan met toebehoren en de draaipunten van de kraan regelmatig gecontroleerd
 - d Draait de moer van de steenkraan soepel
 - e Ga na of de kraangaten in de steen schoon zijn en min of meer in het midden van de steendikte zitten i.v.m. het zwaartepunt
 - f Let bij het opdraaien van de steen met geborgde moer op de ronddraaiende steenbeugels en voer dit werk beheerst uit i.v.m. de grote draaiende massa
 - g Keer de steen liefst met een tillende beweging
 - h Loopt de steen bij het keren niet klem in de steenkraanbeugels
 - i Wordt de steenspil in opgetrokken stand extra geborgd tegen vallen
 - j Plaats een gelichte maalsteen, in de meeste gevallen de looper, tenminste op een hoofdconstructiebalk van de molen op
- 2.4 Het scherpen**
- a Wordt er met goed gereedschap gewerkt
 - b Is de lichaamshouding correct en forceert men niet om op te schieten
 - c Vergeet bij dit geconcentreerde werk de omgeving niet, waarin U zich bevindt, met alle gevaren
 - d Wordt er een veiligheidsbril/stofmasker gedragen
 - e Let bij gebruikmaking van een elektrische scherp-lamp voldoende op het snoer en op de lamp zelf

- 2.5 Het afstellen van het steenkoppel
- a Voorkom het 'schrikken' van de steen wanneer men deze met de rijs op de bolspil laat zakken
 - b Let er ook op dat het lichtwerk, waar de druk praktisch volledig vanaf is geweest, niet 'schrikt' en goed in positie komt bij het neerlaten van de steen
 - c Zorg er bij het zonder kuip draaiend afstellen van de steen voldoende op dat de steen niet te hard loopt en niets kan grijpen
 - d Leg, om de steen uit te balanceren, nooit balanceremateriaal op de draaiende steen om even snel uit te proberen
 - e Worden aanpassingen aan de afstelling van de steen altijd verricht bij stilstaande steen
- 2.6 Het zakgoed
- a Wordt er om de juiste tilhouding gedacht
 - b Wordt het zakgoed zodanig gestapeld dat het gevaar voor omvallen minimaal is
 - c Wordt er bij het versjouden van het zakgoed gelet op draaiende delen en struikelgevaar
 - d Denk bij het stapelen eraan dat de ondergrond sterk genoeg moet zijn om de last te dragen
- 2.7 Smeerwerkzaamheden
- a Worden spiltappen, taatspotten, reguleurlagers, kammen en staven regelmatig en bij stilstaande molen gesmeerd

3.0 Werktuigen op Korenmolens

- 3.1 Drijfwerken algemeen
- a Zijn alle drijfwerken zodanig afgeschermd dat men er bij normaal bedrijf niet door gegrepen kan worden.
 - b Zorg ook dat assen, astappen en askoppelingen afdoende zijn afgeschermd
 - c Worden lagers en elektromotoren regelmatig gecontroleerd op vervuiling en indien nodig schoon gemaakt en voorzien van nieuw vet
 - d Controleer drijfwerken regelmatig op slijtage, asspeling, smering en algemene conditie
 - e Zijn alle elektromotoren en overige apparatuur volgens de geldende normen aangesloten
 - f Werken de thermische beveiligingen naar behoren
- 3.2 Riemaandrijvingen
- a Controleer (bij stilstand) regelmatig de conditie van lasnaden en riemverbinders van de riemen
 - b Zet bij het opleggen of afnemen van de riemen de aandrijvende riemschijf stil
 - c Worden de riemen regelmatig op goed sporen en slippen gecontroleerd
- 3.4 Snaaraandrijvingen
- a Controleert men regelmatig op slip en de conditie van de snaren
 - b Raadpleeg bij het installeren van snaaraandrijvingen een deskundige
- 3.5 Kettingaandrijvingen
- a Controleer regelmatig, bij stilstaande ketting, smering, speling en algehele conditie
- 3.6 Rechtstreekse motor-aandrijving
- a Wordt regelmatig gecontroleerd op vervuiling van de motor, oliepeil en ontluchting van eventueel toegepaste reductiekast
- 3.7 Touwsnaaraandrijving
- a Controleert men regelmatig, tijdens stilstand, de toestand van de touwen, de splitsen, de snaarschijven en de spanrollen
- 3.8 Werktuigen algemeen
- a Wordt de algehele conditie van de werktuigen regelmatig gecontroleerd
 - b Neem bij werkzaamheden aan een werktuig alle mogelijke maatregelen om te voorkomen dat het in werking kan treden
 - c Zijn de werktuigen beveiligd tegen overbelasting
 - d Zijn de werktuigen dusdanig afgeschermd dat er veilig mee gewerkt kan worden
 - e Houd regelmatig toezicht op in bedrijf zijnde werktuigen en let vooral op de veiligheid t.a.v. bezoekers

g Let bij het installeren van een werktuig ten-
minste op de volgende punten:

- * plaats in het bedrijf, gelet op controle en
bediening
- * bereikbaarheid vitale delen
- * geluidsniveau
- * trillingen
- * stabiele plaatsing of ophanging, berekend
op een vol belast werktuig
- * elektrische aansluiting volgens de normen

4.0 Transportmiddelen e.d. op Korenmolens

- 4.1 Elevator of jacobsladder
- a Zijn de in- en uitloop voldoende beschermd i.v.m. ronddraaiende bekens
 - b Zorg dat bezoekers geen luikjes in de elevator-benen kunnen openen als de elevator in bedrijf is
- 4.2 Transportschroeven
- a Is een trog schroef van boven goed afgesloten met een niet-wegneembaar deksel
 - b Zorg dat bij werkzaamheden aan de schroef, deze niet door een ander in werking gesteld kan worden
 - c Zijn in- en uitloop voldoende afgeschermd
- 4.3 Zakkenglijgoot
- a Zijn de inwerp- en uitloopopeningen, indien de goot niet wordt gebruikt, voorzien van een luik
 - b Zijn de goten zodanig geconstrueerd dat deze de klappen van de balen goed kunnen opvangen en glijdende zakken niet eruit kunnen vallen
- 4.4 Transportbanden
- a Worden ook hier de in- en uitloopopeningen, als deze aanwezig zijn, afgesloten wanneer de band niet in gebruik is
- 4.5 Lieren
- a Is de terugloopbeveiliging van de lier in orde
- 4.6 Mengmachines
- a Steek nooit voorwerpen en zeker geen vingers of handen in de in- of uitloopopeningen van draaiende mengmachines
 - b Vooral bij mengers is het van groot belang dat alle mogelijke maatregelen genomen worden om te voorkomen dat de menger in werking treedt of gesteld wordt als men zich erin bevindt
- 4.7 Verticale menger
- a Is de afstand tussen schroefblad en lagerbalk ruim voldoende om beknelling te voorkomen
- 4.8 Nautamengers
- a Vul een derg. menger altijd via de stortkoker en nooit over de rand als de menger in bedrijf is. De draaiarm en schroef kunnen daarbij gevaar opleveren.
 - b Is de bovenkant voorzien van een stevig deksel als de menger in bedrijf is
- 4.9 Lintmenger
- a Is bij dit type menger de bovenkant voldoende afgeschermd
- 4.10 De buil
- a Levert de schroef onder de verzameltrog van de buil of toevoerapparaat geen gevaar op. Steek nooit vingers of voorwerpen in de uitlopen als de buil draait
 - b Controleer regelmatig het vleugelwerk van een centrifugaalbuil op loszittende delen

- 4.11 De plansichter
- a Denk er aan bij de plaatsing van derg. machines, dat tijdens het in bedrijf zijn geen gevaar voor beknelling ontstaat als gevolg van de heen- en weergaande beweging
- 4.12 De pletwals
- a Wordt er vooral bij een geriffelde wals op gelet een goede afscherming aan te brengen voor de rollen
- b Zet de wals stil als men eventuele ongerechtigheden tussen de toevoerrollen of overige draaiende delen wil verwijderen
- c Indien de wals door de wind wordt aangedreven, kan bij sterk afnemende wind en toerental de wals wel eens vastslaan, met alle gevolgen vandien!
- 4.13 Silo opslag in molens
- a Raadpleeg een deskundige bij het berekenen van de te plaatsen siloinstallaties
- b Ga nooit een silo binnen zonder veiligheidsriem en reddingslijn
- c Is men op de hoogte van het publicatieblad van de Arbeidsinspectie betreffende silo's (P-140)

8. SPECIFIEKE EISEN VOOR WATERMOLENS

In dit rapport wordt met een watermolen bedoeld een door stromend water aangedreven molen, voorzien van een waterrad of turbine. Hoewel de inrichting van de watermolen veel overeenkomst vertoont met die van de windmolen, heeft dit type molen toch wel heel specifieke eigen punten.

Men werkt hier met opstuwend of vrij afstromend water, en met grote, buiten de molen draaiende raderen of geheel ingebouwde turbine-installaties.

Weliswaar zijn deze raderen in het algemeen geplaatst achter de stuwbrughekken, maar deze hekken worden te vaak als klimrek gebruikt met als extra attractie het door de stuw donderende water.

Voorals kinderen klimmen er graag op, of worden door hun begeleiders op de hekken gezet om alles goed te kunnen zien.

Dit is echter levensgevaarlijk, vooral als het wordt gedaan tijdens hoogtijdagen met veel belangstellenden rond de molen.

Wijns in voorkomende gevallen de begeleiders hierop.

Ook sportvissers gaan soms zover om op de vleugels naast de raderen te gaan staan om een visje uit het stromende water te verschalken. Dit is nu niet bepaald een toonbeeld van verstandig handelen, men stapt even achteruit en de vispartij is op zijn minst voor die dag voorbij.

Eigenlijk dient het gehele waterwerk verboden gebied te zijn voor derden en dit zeker als de molen in bedrijf is. Dit geldt uiteraard niet voor het brugdek tussen de hekken daar dit in bijna alle gevallen behoort bij de openbare weg.

In de molen liggen de gevaren in hetzelfde vlak als die voor de windmolens (zie de desbetreffende hoofdstukken).

Wel willen we wijzen op de duisternis in de hel of wateraskelder. Door de bouw van de molen is het nagenoeg nimmer mogelijk om deze ruimte te voorzien van ramen. Een goede verlichting hier is dus zonder meer nodig.

Zoals in de inleiding is opgemerkt, gelden ook voor de specifieke molens alle bepalingen van Hoofdstuk 5; de volgende bladzijden zijn bovendien voor de watermolens van belang.

- "Als een vis in het water" ----,
maar liever niet bij een watermolen.

CONTROLE- en ADVIESLIJSTEN voor Watermolens**1.0 De onderhoudstoestand**

- 1.0 Het molenhuis**
- a Hoe is de bouwtechnische staat van het molenhuis
 - b Wordt de molen geregeld op onderloopsheid bekeken
 - c Wordt de fundering regelmatig gecontroleerd bij laag waterpeil
 - d Hoe is de staat van de kapconstructie
 - e Is het muurwerk nog stabiel en vertoont dit geen scheuren, zowel in- als uitwendig.
Speciale aandacht verdient de muur a.d. waterloopzijde
- 1.1 De inrichting
Het staandewerk**
- a Hoe is de conditie van de diverse spilbalken met de daarin bevindende lageringen en busdeuren met hun vergrendelingen
 - b Is de balklaag onder de maalstoel(en) verstevigd met bijv. ravelingsbalken ter plaatse
 - c Gezien de relatief vochtige atmosfeer in de hel: hoe is daar de conditie van het houtwerk, zoals bijv. de spilbalk en spilstijlen.
 - d Hoe is de conditie van de lagerstoelen en de stapeling daaronder.
- 1.2 De inrichting
Het gaandewerk**
- a Hoe is de algehele toestand van de diverse spillen en wielen
 - b Zijn de overige werktuigen ook in goede staat
- 1.3 Het waterwerk**
- a Hoe is de algehele conditie van de stuw of molenbrug
 - b Is de stuw zelf in staat de maximale stuwhoogte van het water te weerstaan
 - c Zijn de stuw- en looschuiven zodanig gangbaar dat zij door één persoon te openen en te sluiten zijn
 - d Indien de stuwen met een slinger en tandheugel bediening zijn uitgevoerd, hoe is dan de staat van onderhoud en smering
 - e Indien de stuwschuiven bediend moeten worden met zgn. wrikhouten, zijn er dan 2 stuks op de molen, compleet met de daarbij behorende traphouten
- 1.4 De waterraderen**
- a Hoe is de algehele conditie van de raderen
 - b Is de wateras in een aanvaardbare toestand

2.0. Werkzaamheden in de watermolen

- 2.1 De stuw- of molenbrug
- a Is op de stuwbrughekken een waarschuwing aangebracht tegen het klimmen en/of hangen over het hek.
 - b Indien de molenbrug of stuw vrij toegankelijk is, of behoort tot de openbare weg, heeft de wegbeheerder dan een derg. waarschuwing aangebracht
 - c Is het stuwbrughek aan de stuwzijde zodanig uitgevoerd dat onbevoegden niet zonder meer de vleugels kunnen betreden.
 - d Is aan de bovenstroomzijde een krooshek aangebracht? Zo ja, is deze zodanig uitgevoerd dat ook zwemmers en/of drenkelingen worden weggehouden van de stuwschuiven
- 2.2 De waterwerken
- a Is de turbineinlaat zodanig afgeschermd dat naar binnen zuigen van drenkelingen of grof vuil uitgesloten is
 - b Zijn de stuwschuiven af te grendelen tegen bediening door onbevoegden
 - c Neem de wrikhouten na het openen of sluiten van de stuwen mee naar binnen, om misbruik door onbevoegden te voorkomen
 - d Indien de stuwschuiven met een slingerwerk te bedienen zijn, is dit dan zo uitgevoerd dat de slingers afgenomen of geborgd kunnen worden
 - e Is de stortklep in de goot boven het bovenslagwiel in gesloten stand te vergrendelen
- 2.3 Het in bedrijf stellen
- a Overtuig U ervan dat er zich geen belemmeringen van welke aard ook in de raderen bevinden, alvorens de molen in bedrijf te stellen
 - b Indien de molen van binnen uit in bedrijf gesteld kan worden, controleer dan eerst of geen personen zich op de vleugels bevinden of door de raderen gegrepen kunnen worden
- 2.4 Het werken aan het waterwerk
- a Men moet zich niet op de vleugels naast of tussen de raderen begeven, als de molen in bedrijf is
 - b Houd als regel aan, dat nimmer de buitenwateraslagers gesmeerd worden als de molen draait
- 2.5 Diversen
- a Is het zwemmen in de directe omgeving van de molen door een plaatselijke P.V. verboden verklaard
 - b Bestaat er tussen de moleneigenaar en het desbetreffende waterschap een overeenkomst over het waterstuwen en aflatens ten behoeve van de molen

9. SPECIFIEKE EISEN VOOR HOUTZAAGMOLENS

In de bloeitijd van de zaagmolens is veel opgeofferd aan de veiligheid voor de zaagbaas en zijn knechten.

De zaagramen met de zaagsleden vormen niet direct het grootste gevaar, al moet men natuurlijk nooit onnodig aan de voorkant van de zaagramen komen.

De gevaarlijkste werkzaamheden liggen tussen het aanpikken van het hout en het moment dat dit hout goed geborgd op de zaagslede klaar ligt voor bewerking. Het begint al met het materiaal dat gebruikt wordt voor het verslepen van het hout, zoals de kabels, blokken met bevestigingspunten, kantelhaken en niet in de laatste plaats de winderij.

Dit sleepmateriaal moet voor honderd procent betrouwbaar zijn.

Is de winderij, zoals op de meeste molens uitgevoerd met een krabbelwerk als aandrijving, dan is het een zaak van buigen of barsten als het te verslepen stuk ergens vastloopt. Het wordt snel een kwestie van de zwakste schakel.

Een absoluut te handhaven regel op een zaagmolen dient dan ook te zijn, dat hij die de winderij tijdens het slepen bedient, de stuurtouwen nooit mag loslaten, om onmiddellijk te kunnen ingrijpen als er iets mis gaat.

Verder dient er in nauw overleg gewerkt te worden bij het verplaatsen op de zaagvloer van het te zagen materiaal. Slechts één man moet hier de aanwijzingen geven om misverstanden te voorkomen.

Ligt het hout eenmaal op de zaagvloer, dan dienen de stammen goed ondersteund te worden ter voorkoming van ongecontroleerd weggrollen. Is het hout gezaagd, ook dan moet er nog met de nodige voorzichtigheid mee worden omgesprongen: wij bedoelen hier het oplatten van het hout om te drogen.

Opgelat hout met een driemaal zo grote hoogte als de breedte van die stapel moet om veiligheidsredenen zijdelings worden voorzien van stempels. Dit zgn. afstempelen van hout in de droogschuren moet zoveel mogelijk gebeuren op de groundbalken of stijlen van de droogschuren, en niet op opgelat hout ernaast.

Voor molenaars van dit type molen in het bijzonder, is samenwerking, mentaliteit en inventiviteit van groot belang om de kans op ongevallen zo klein mogelijk te houden, zonder het eigen karakter van deze molens aan te tasten.

Tot slot nog het ontvangen van bezoekers op deze molens, ook als ze in bedrijf zijn. Dit is zeer goed mogelijk met uitzondering van de tijd, waarin zware stemmen of balken de molen moeten worden ingetrokken. Dan heeft de gehele zaagploeg alle aandacht nodig en is er geen tijd en ruimte voor derden. Het spreekt vanzelf dat bezoekers altijd van het directe werkvlak geweerd moeten worden.

Zoals in de inleiding is opgemerkt, gelden ook voor de specifieke molens alle bepalingen van Hoofdstuk 5; voor de houtzaagmolens zijn de volgende lijsten nog in het bijzonder van belang.

- Bijzagen is niet mogelijk, afzagen wel --
en dat geldt dan speciaal voor Uw vingers.

CONTROLE- en ADVIESLIJSTEN voor Houtzaagmolens**1.0 De onderhoudstoestand**

- 1.1 De krukszolder a Zijn de krukas met krukwiél en de onderbonkelaar en koningsspil afgeschermd
- 1.2 De lege zolder a Is het open gedeelte van de lege zolder tussen wuifelaars en de vloer afgeschermd
- 1.3 De raanzolder a Is de bovenkant van de zaagramen met de wuifelaars afgeschermd
b Is de aandrijving van de winderij goed afgeschermd
- 1.4 De zaagvloer a Hoe is de conditie van de gehele zaagvloer
b Is het kot afdoende afgeschermd resp. afsluitbaar
- 1.5 De winderij a Hoe is de conditie van de palstokken, de bevestiging op de palstokkalven aan de zaagramen en de bevestiging van de lagering
b Is de bevestiging van de haalders aan de palstokken in goede conditie
 N.B: Om de winderij te beveiligen tegen overbelasting door te zware of vastgelopen lasten, kan de ophanging van de haalder worden voorzien van een zgn. trekkrachtbegrenzer.
c Hoe is de algehele conditie van de winderijtrommels, krabbelraderen en de lagering met ophanging
d Hoe is de conditie van de winderij pallen en de bevestiging
e Let op een goede bevestiging van de staalkabels of touwen op de winderijtrommels
f De kabels of touwen en de eventueel toegepaste (pers) klemmen moeten voldoen aan NEN 3231/3232
g Zijn de op de molen in gebruik zijnde kettingen in goede conditie en voldoen ze aan NEN 3359 en 3360
h Is het overige hijs- en trekgereedschap in goede conditie en voldoen ze aan de normen, zoals: sluitingen NEN 964 en 965
 blokken NEN 3508 en 3320; haken NEN 1156
i Voor een goede controle op de deugdelijkheid van het op de molen in gebruik zijnde hijsmateriaal, moeten de desbetreffende zgn. P-bladen op de molen aanwezig zijn. In deze bladen staan de eisen van onderhoud en de afkeuringsnormen vermeld (aan te vragen bij de Arbeidsinspectie).
- 1.6 De sleepheiling a Hoe is de algehele conditie van de sleepheiling
b Op de heiling moeten minimaal aan één zijde trapklossen zijn aangebracht met goede bevestiging
- 1.7 De droogloods a Hoe is de conditie van de draagbalken
b Is er een loopplank aanwezig

2.0 Werkzaamheden op Houtzaagmolens

- 2.1 De molenaars
- a Zijn alle molenaars en medewerkers (leerlingen) ervan doordrongen dat het werken op een houtzaagmolen bepaalde gevaren met zich brengt
 - b Draag naast de in hoofdstuk 5H genoemde kledingstukken tevens hoge veiligheidsschoenen met anti-slip zool en stevige leren werkhandschoenen
- 2.2 Smeerwerkzaamheden
- a Wordt het smeren van de krukas met stilstaande molen uitgevoerd
 - b Smeer de strijkplaten van de zaagramen met de nodige voorzichtigheid, bijv. met een smeerspaan
- 2.3 Gereedschap
- a Zorg dat het gereedschap (bijlen, koevoeten, zagehamers, kantelhaken e.d.) in goede conditie is en scherp en goed geslepen
 - b Wordt het gereedschap deskundig, dus op een veilige manier gebruikt
 - c Breng het gereedschap onmiddellijk na gebruik op zijn vaste plaats terug
- 2.4 De winderij
- a Het moet een vaste regel zijn dat diegene die de winderij bedient, tijdens het gebruik beide stuur-touwen blijft vasthouden, om in geval van nood direct te kunnen ingrijpen
 - b Houd tevens als regel aan dat tijdens het slepen van het te zagen hout, slechts één man de leiding heeft en de aanwijzingen geeft.
 - c Zorg dat er minimaal altijd vier volle slagen van de kabel om de trommel zitten
 - d Worden de winderijen en de daarbij behorende kabels en touwen regelmatig gecontroleerd
 - e Worden kettlinglengen, sluitingen, blokken, haken e.d. regelmatig op deugdelijkheid gecontroleerd
 - f Zijn de molenaars er op voorbereid dat deze kabels of touwen tijdens gebruik kunnen breken en dan in een onvoorspelbare richting kunnen wegschieten
 - g Hou er bij het naar binnen brengen en op de zaagslee leggen van de stammen rekening mee dat deze plotseling kunnen gaan rollen of doorschieten
 - h Wordt er in verband met het voorgaande gezorgd voor voldoende ruimte om in geval van nood weg te kunnen springen
 - i Breng bij het terugtrekken van de slede een zgn. 'breektouw' aan tussen slede en trekkabel
 - j Worden de stuur-touwen van de winderij vergrendeld of weggehangen, indien niet in gebruik
- 2.5 De zaagvloer
- a Wordt de zaagvloer regelmatig geveegd, opgeruimd en van onnodige obstakels ontdaan
 - b Zorg voor vrije loop- en werkpaden bij de zaagsleden
 - c Zijn de helling- en afschietdeuren vergrendeld als deze niet in gebruik zijn

- 2.6 Het zagen
- a Worden controles en werkzaamheden tijdens het zagen zoveel mogelijk aan de achterkant van de zaagramen uitgevoerd
 - b Zie er op toe dat niemand vlak voor de zagen staat
- 2.7 De droogloods
- a Ligt het te drogen hout stevig opgelat
 - b Zijn de stapels waarvan de hoogte 3x de breedte of meer bedraagt, zijdelings gestut tegen de draagbalken of stijlen
- 2.8 De molenwerf
- a Liggen de te zagen stammen ordelijk opgetast op plaatsen waar onbevoegden geen toegang hebben
 - b Houd er tijdens het uit de voorraad halen van een te zagen stam rekening mee dat de stammen kunnen verrollen
- 2.9 De bezoekers
- a Worden afschermingen, indien aanwezig, voor het zagen aangebracht
 - b Indien geen afschermingen aanwezig, laat dan geen bezoekers op het directe werkvlak toe
 - c Houd bezoekers op een veilige afstand tijdens het aanvoeren van de stammen, het uitlijnen op de slee en het afvoeren van het gezaagde hout.
Denk hierbij aan brekende staalkabels of touwen en wegrollende stammen

10. SPECIFIEKE EISEN VOOR OLIEMOLENS

Een oliemolen biedt aan onnadenkende of roekeloze mensen veel gelegenheid tot het maken van grote en kleine fouten.
Dit is typisch zo'n molen, waarmede men terdege op de hoogte dient te zijn zodat op een juiste en verantwoorde wijze gewerkt kan worden.
Waar schuilen nu de gevaren in een oliemolen?

Allereerst in de olie zelf: als men hiermee niet zuinig omgaat, wordt het snel een vieze gladde kliederboel, die aanleiding kan geven tot glijpartijen met alle gevolgen vandien.
Het echte gevaar schuilt in de heien van het voor- en naslag en de stampers waarmede de koeken worden gebroken. Deze werktuigen doen hun werk met grote kracht: grijp nooit onnadenkend over de laad heen naar iets, want als een van de heien naar beneden komt is het te laat.
Controleer ook regelmatig de touwen van de schortkneppels voor de heien en stampers.

Voor het voor- of naslag staan de vuisters, waarop het te persen materiaal wordt verwarmd. Deze worden gestookt met hout, turf of briketten.
Raden we op een molen altijd het gebruik van vuur sterk af, hier is het voor het maalproces een onvermijdelijke zaak. Wees daarom altijd uiterst waakzaam bij het stoken en controleer of het vuur gedoofd is bij het verlaten van de molen.

De kantstenen zijn een ander onderdeel van de molen waarmede met het nodige verstand van zaken gewerkt dient te worden.
Controleer hier op regelmatige tijden de diverse borgingen van het steenraam en die delen welke zorgdragen voor het sporen van de kantstenen zelf.
Belast de stenen niet overmatig door te veel materiaal tegelijk op het doodbed te brengen. De reeds genoemde delen, inclusief het steenspil, moeten de niet te onderschatten torsiekrachten opvangen.
Grijp nooit naar ongerechtigheden tussen het zaad op het doodbed, de kantstenen gaan onverbiddelijk door op hun rondgang.

Ook willen we nog wijzen op de gevaren die verbonden zijn aan de wentelas, al draait deze maar uiterst langzaam. Pas op voor de met de as rondgaande spaken; ze draaien vlak boven de wentelaszolder.
Smeer om die reden deze as altijd vanaf de heien- en stamperzijde; dat is de veiligste kant van de as.

Tenslotte nog de opslag van het te verwerken materiaal. Zijn hiervan grote voorraden opgeslagen in zakken in diverse lagen, controleer deze dan zo nu en dan op temperatuur daar broei in het opgeslagen zaad niet denkbeeldig is.

Ook voor deze molens gelden alle bepalingen van Hoofdstuk 5; de hierna volgende controlelijsten zijn nog in het bijzonder van belang.

- Verantwoord werken wordt niet zo nadrukkelijk besproken; een gemaakte fout echter des te meer

2.0 Werkzaamheden op Oliemolens

- 2.1 De molenaars a Zijn alle molenaars en hulpen op de hoogte van de gang van zaken op de molen met zijn gevaren
- 2.2 Smeerwerkzaamheden a Wordt al het smeerwerk van de diverse lageringen op verantwoorde wijze uitgevoerd
- 2.3 De wentelas-/
stellingzolder a Houd de regel aan dat werkzaamheden aan de wentelas, indien de molen in bedrijf is, worden gedaan vanaf de heien en/of stamperzijde, dit i.v.m. de draairichting
- b Zorg dat bij werkzaamheden op deze zolder, waarbij men zich van de ene naar de andere zijde van de wentelas moet begeven, men niet over daarvoor niet bestemde delen van de molen klimt
- c Controleer bij het verlaten van de molen altijd de temperatuur van de wentelaslagers
- 2.4 De kantstenen a Het in bedrijfstellen dient altijd te worden gedaan door de man die hier ook mee gaat werken
- b De te bewerken grondstoffen moeten voor de binnenlopersteen opgebracht worden en voor de strijkers
- c Bij toevoegen van water moet worden meegelopen met de draairichting
- d Voorkom overbelasting van de gehele kantsteeninrichting (dus niet in één keer te veel grondstoffen op het doodbed brengen)
- e Grijp nimmer, om welke redenen ook, tussen de rondgaande stenen naar voorwerpen of delen van de molen
- 2.5 De vuisters a Wordt het vuur in de vuisters, indien men hier niet mee bezig is, gedoofd of regelmatig gecontroleerd
- b Controleer na het beëindigen van de werkzaamheden of de vuren in de vuisters zijn gedoofd en de luchttoevoer afgesloten
- c Zorg dat men geen brandbaar materiaal op de hete vuisters legt of na de dagtaak daarop achterlaat
- d Is in de directe omgeving van de vuisters blusmateriaal aanwezig om een begin van brand te blussen
- 2.6 Het laadblok a Het dient een vaste regel te zijn dat men tijdens het slaan van de slag- of loshei met de handen daarvan wegblijft
- b Tijdens het losslaan van de laad d.m.v. het naar beneden slaan van de losbeitel, moet deze soms bij het loskomen geholpen worden. Doe dit altijd vanaf de achterzijde, dan is de hand of arm vrij als een der heien, door welke oorzaak ook, ongecontroleerd naar beneden komt
- c Worden de schorttouden bij het schorten van de heien goed vastgezet, waardoor deze tijdens het vullen/leeghalen van de laad niet los kunnen gaan

- d Wordt gemorste olie onmiddellijk afgedekt met een olie-absorberende stof om uitglijden te voorkomen. Daarna moet dit, zodra het werk het toelaat, worden verwijderd.
 - e Is men ervan doordrongen dat het geluid van de slaande heien slecht is voor het gehoor en op de lange duur blijvend letsel kan veroorzaken
- 2.7 De pottenblokken
- a Houd als vaste regel aan dat zowel bij het vullen als leeghalen van de stamperpotten de stampers altijd geborgd worden met de reepennen en dat deze werkzaamheden nimmer worden uitgevoerd met alleen geschorte stampers
 - b Probeer nimmer de tijdens het stampen uit de potten gesprongen stukken daarin terug te duwen; dat is vragen om ongelukken
- 2.8 Diversen
- a Bij geruimde wind dient de hei geschort te worden alvorens men de molen gaat verkruien
 - b Voor zover de werkzaamheden op de molen dit toelaten, moeten voor de veiligheid van de bezoekers zoveel mogelijk beschermende maatregelen worden genomen, ondanks de problemen hiermee door het zo specifieke karakter van de molen

12. SPECIFIEKE EISEN VOOR PELMOLENS

Er is nu nog slechts één molen die van oorsprong alleen is gebouwd en ingericht voor het pellersbedrijf, t.w. molen 'Het Prinsenhof' te Westzaan. Alle andere molens zijn z.g. combinatiemolens voor zowel het pellen als voor het malen van consumptiegranen. Deze zijn vooral in de Noordelijke provincies te vinden.

Een molen als 'Het Prinsenhof' is, gezien het aanwezige pelwerk, in staat om b.v. 1,5 ton gerst tegelijk in bewerking te hebben. Deze hoeveelheid vraagt bij voldoende wind ongeveer één tot anderhalve dag om geheel afgewerkt te worden.

Hierbij dient er nog rekening mede gehouden te worden dat deze hoeveelheid graan zesmaal het gehele pelproces moet doorlopen, wat betekent een zeer intensief en hard werk voor de pellers.

Uit het oogpunt van veiligheid bekeken is de pelmolen, ondanks zijn gelijk-nis met de korenmolen, een molen die veel meer gevaar oplevert. Niet alleen lopen alle spillen en wielen veel sneller, maar er zijn ook veel meer werktuigen in de molen aanwezig.

We zullen de veiligheidsaspecten in ogenschouw nemen a.d.h. van molen 'Het Prinsenhof'. Deze molen heeft immers alle in pelmolens voorkomende werktuigen, die in de zgn. combinatiemolens dan weer niet en dan weer wel voorkomen.

Wat bezoekers betreft, is het verstandig de mensen rond te leiden in een niet pellende molen als de groepen groter zijn dan vijf à zes personen. Toont men de molen wel vol in bedrijf, dan het bezoek zeker niet hoger laten gaan dan de stelling of maalzolder; dit laat de inrichting absoluut niet toe.

De bepalingen van hoofdstuk 5 gelden ook voor deze molens; bovendien zijn de hierna volgende lijsten van toepassing.

- Een ondoordachte handeling is snel verricht de schade herstellen duurt iets langer.

CONTROLE- en ADVIESLIJSTEN voor Pelmolens**1.0 De onderhoudstoestand**

- 1.1 De lege-, stort- of luizolder
- a Is de aandrijving van de jacobs ladder goed beschermd
 - b Is het grote of gerstkaar voorzien van een luik e.d
 - c Is het luiwerk in deugdelijke staat en indien binnen bereik afdoende afgeschermd
 - d Zijn de aandrijfwielen voor de warme en koude schep- perij goed afgeschermd
- 1.2 De ravenswiel- of takradzolder
- a Is het ravenswiel of takrad goed afgeschermd
 - b Zijn de steenspilrondsels en het dodemanswiel voor- zien van een goede afscherming
 - c Zijn de steenspilpoorten en poortstokken betrouwbaar
 - d Is de sleperij in een aanvaardbare staat, en de aandrijving afgeschermd
- 1.3 Stelling- of pelzolder
- a Is er een goede afscherming voor de snaartouwen en snaartouwwielen van de koren- of gortharp
 - b Is er een afscherming rond de harpspil en wuifelaar
 - c Zijn de trekblokken en de geleidingen betrouwbaar
 - d Kan veilig gelopen worden over de deksels van de steenkuipen en van de groepen
 - e Zijn er maatregelen getroffen om overmatige stof- vorming te voorkomen
 - f Is de steenlijn met bijbehorende blokken en touwen in zo'n conditie dat de pelstenen hiermee op een veilige wijze gelicht kunnen worden
 - g Is de steenreep ook in een betrouwbare conditie
- 1.4 De vloer
- a Zijn de draaiende delen van de waaijerij in een goede conditie
 - b Is de aandrijving van de waaijerij d.m.v. snaartouwen voorzien van een afdoende afscherming
 - c Is het windgat voorzien van een beveiliging tegen het erin steken van vingers of handen
 - d Zijn er maatregelen getroffen om overmatige stof- vorming te voorkomen

- d Wordt er met goed gereedschap gewerkt
 - e Houd na het dichtleggen van de steen dezelfde veiligheidsmaatregelen aan als bij het openleggen
- 2.7 Controle of vernieuwen van het pelblik
- a Let op een stabiele plaatsing van de steenspillen bij controle en werkzaamheden aan de steen
 - b Men moet bij het vervaardigen van nieuwe pelblikken oppassen op de uiterst scherpe puntjes, waaraan men de handen kan open halen
- 2.8 Het weer in bedrijf stellen
- a Controleer, voordat de molen weer in bedrijf gesteld wordt, de spillen, poortblokken en -stokken
- 2.9 Het pellen
- a Men moet de pelstenen en het gehele gaandewerk van de molen niet te zwaar belasten door teveel gerst in eens op de stenen te brengen
 - b Om die reden ook nooit gelijktijdig op twee stenen te pellen gerst brengen
 - c Maak duidelijke afspraken over het in en uit het werk zetten van de steenspillen
 - d Is de weg tussen de arbeidsplaats en het vangtouw zonder belemmeringen
- 2.10 Het werken met de waaierij
- a Let bij het verrichten van werkzaamheden met en aan de waaierij op de gevaren van de aandrijving
 - b Steek nimmer de handen in het windgat, daar hierachter met grote snelheid de waaier ronddraait
 - c Open of betreed nooit het doppenhok als de waaierij in bedrijf is
- 2.11 Het zakgoed
- a Wordt bij het verplaatsen van zakgoed aan de juiste tilhouding gedacht
 - b Wordt het zakgoed zodanig gestapeld dat er geen gevaar voor omvallen ontstaat
 - c Denk bij het verplaatsen van zakgoed aan draaiende delen en struikelgevaar
 - d Houd bij het stapelen rekening met het draagvermogen van de ondervloer